

De maand maart

Maandkalender

De maand maart staat in het teken van de paringen met de voorbereiding en nazorg als net zo belangrijke aandachtspunten. Op dit moment bent u volop met de aanloop bezig en hoopt u de dieren slank tot vol-slank maart in te loodsen. Het wegen van dieren is daarbij een goed hulpmiddel en het maakt u extra bewust van dit proces. Met de Body Score geeft u een individuele beoordeling, gebaseerd op grootte en gewicht. Gericht naar een BS van 2 (of 2+) voeren verlaagt het aandeel te lichte (BS 1) en te zware dieren (BS 3+ of 4) en verbetert het fokresultaat.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Onderzoeksaccommodatie Edelveen te Ederveen

Paarsysteem en omstandigheden

Het belang van het aantal paringen bij afparen is vaak beschreven, steeds vinden we een significant hoger aantal pups wanneer er 2 paringen verricht zijn ten opzichte van 1 paring. Gemiddeld zijn er ook meer pups bij 3 paringen t.o.v. 2 paringen. Bij het 1-1-8-1 paarsysteem zijn meer jonge teven 3 (of 4) keer gepaard dan in het 1-8-1 paarsysteem, toch hebben we daar geen verschil in worpresultaat gemeten. Uit onderzoek met Cross reuen is gebleken

dat maar 50% van de pups uit de 2e paring volgt bij een 1-1 paring. Dat verandert de inzet van de beste reuen, dat doe je dan bij voorkeur zuiver.

Het bijlichten na de paarperiode heeft ieder jaar een hoger fokresultaat (+0,3 pup/ingezette teef). Die aanpassing is zeker te overwegen. Wij hebben de nertsen 18 uur licht verstrekt vanaf 21 maart. Vanaf 20 april was bijlichten niet meer nodig. Na vorig jaar twijfelen we over het moment van paren. De maanden januari en februari waren erg warm en erg licht. De oude teven paarden wel goed/normaal maar er was bijna overal een hoger aantal guste teven bij de oude teven. Op Edelveen was dat net zo waardoor de jonge en oude teven hetzelfde fokresultaat hadden. Toch was het niet overal minder met de oude teven en dan gaat de focus weer naar de drachtperiode. Dat gaan we nader bekijken dit jaar.

Beoordelen gezondheid

Tijdens de aanloop zullen uiterlijke kenmerken van de dieren de gezondheidsstatus aangeven. Een ruwe vacht, gele voetzolen, voerresten, kleur van de mest, blijven liggen tijdens voeren enz. zijn aanleidingen om de dieren nader te bekijken. Een goede vruchtbaarheid uit zich alleen bij gezonde dieren. Bedenk daarbij dat wanneer een aantal dieren bv. gelige voetzolen heeft (vervette lever), veel andere dieren hier ook 'tegenaan zitten'. Een behandeling zoals bv. met FLS verdient dan ook over alle dieren uitgevoerd te worden. De lever is het grootste orgaan en heeft een invloed op de vruchtbaarheid, een gezonde lever is gewenst. Dan past een behandeling t.b.v. de gezondheid prima net voor de paarperiode.

Voeren

Flushen is een beproefde methode om een grotere eisprong te verkrijgen. De krachtige, grotere voeropname zorgt voor een grotere eisprong. Om de nertsen te kunnen flushen, moeten ze wel de 'ruimte' hebben; slanke, actieve dieren kunnen het hebben,

zware, slome dieren niet. Tijdens en na de paarperiode moeten de dieren weer op onderhoudsniveau gevoerd worden. Het voerniveau is een belangrijk item, ook voor de reuen. Deze moeten zo gevoerd worden dat ze rustig zijn met het paren. Te veel voer maakt ze lui en reuen die niet willen paren moeten wat teruggehouden worden in de voergift. Als de reu op gang is, kan er naar eetlust gevoerd worden. Uit Deens onderzoek blijkt dat de voeropname van de reuen na 9 tot 10 dagen zakt en dat dan lichaamsreserves aangesproken worden. Die moeten er wel zijn, anders werkt dat nadelig voor het paarresultaat.

Teven moeten tussen en net na de paring tot de innesteling van de bevruchte eicellen boven onderhoudsniveau gevoerd worden, wat 15-20 gram hoger is dan het voerniveau vóór het paren. Na de innesteling dient de voergift met 15-20 gram verhoogd te worden. Een voergift onder onderhoudsniveau is erg schadelijk. Een nerts zal in de eerste helft van dracht, om vermagering te voorkomen, de eigen vruchten (pups in ontwikkeling) 'opeten';

wat resorberen wordt genoemd. Wij voeren de teven, na het paren, niet minder dan 165 gram, behalve de zwaardere teven. We trachten een beperkte groei in de drachtperiode te realiseren wat het beste fokresultaat geeft. Ook dat is met de BS-cijfers aangetoond; duidelijk hogere gustpercentages als de BS daalt tussen einde paarperiode en einde dracht (april). Het gustpercentage heeft een grote invloed op het fokresultaat, dat is alom bekend. Vorig jaar hebben we de groei geforceerd door direct na de paring 220 g/d/d te verstrekken, maar dat heeft een negatieve invloed op de innesteling gehad en zodoende een lager fokresultaat. Voeren in de innestel- en paarperiode is bepalend voor het fokresultaat en daardoor heel belangrijk.

Gebruik de juiste dieren

De januariveiling van KF is pas afgesloten en is dit een keerpunt in de waardering van pelzen? Ook bij reuen krijgt een velveteef van 1 maat korter een hogere verkoopprijs ten opzichte van een reguliere langere pels. Bij teven is dit verschil al 2 lengtematen: een velvetteef maat 2 is duurder verkocht

dan een reguliere tevenpels! Bouw uw fokbestand op met de mooiste en langste dieren, want dat zijn de dieren voor de toekomst. Lichaamslengte bepaalt in grote mate de pelslengte, net als gewicht. Maar een kort dier wordt nooit zo zwaar als een lang dier. Lichaamslengte is erfelijk, zo hebben we gemeten. De pelzen van de langste ouders waren 4 cm langer en op de laatste veiling hebben ze €5,- meer op gebracht dan de reuen van korte ouders.

Op Edelveen zijn de nieuwe projecten voor deze periode gepland. Zolang de reproductieperiode geen garantie op veel gezonde pups geeft, blijven we de zaken belichten die daarin van belang zijn.

Eenieder een vertrouwensvolle paarperiode toegewenst

De tabel van maand maart is op de site van Edelveen (Edelveen.com) te vinden.